

Opinnäytetyö (YAMK)

Sosiaali- ja terveysalan ylempi AMK, terveyden edistäminen

2025

Tiina Juntunen

Terveyden edistäminen YAMK

-urakehitys

”Ilman YAMK-tutkintoa en olisi voinut hakeutua tähän tehtävään”

Opinnäytetyö (YAMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ylempi AMK, terveyden edistäminen

2025 | 45 sivua, 4 liitesivua

Tiina Juntunen

Terveyden edistäminen YAMK-urakehitys

- ”Ilman YAMK-tutkintoa en olisi voinut hakeutua tähän tehtävään”

Opinnäytetyössä tutkitaan terveyden edistämisen YAMK-tutkinnon suorittaneiden urakehitystä. Tarkoituksena oli selvittää uramahdollisuuksia ja työllistymistä koulutuksen jälkeen. Kerättyjen vastausten pohjalta on luotu PowerPoint-esitys, joka tukee Master School, Terveystieteiden ja hyvinvointisektorin (Terhy) opiskelijoita urasuunnittelussa. Materiaali julkaistaan Turun ammattikorkeakoulun Itslearning-opetusalustalla.

Aineisto kerättiin webropol-kyselyllä elokuussa 2024. Linkki kyselyyn lähetettiin sähköpostitse 138 alumnille, joista 23 vastasi. Yhden alumnin vastaukset hylättiin. Analysoidusta 22 vastauksesta ilmeni, että yli puolella työpaikka, työtehtävät ja virkanimike muuttuivat tutkinnon jälkeen, ja suurin osa eteni urallaan. YAMK-tutkinto laajensi työllistymismahdollisuuksia ja urakehitystä. Koulutukseen tyytymättömät vastaajat eivät edenneet urallaan.

Osa vastaajista jatkoi opintojaan, erityisesti terveystieteissä. Jotkut kokevat, ettei YAMK-tutkintoa arvosteta samalla tavalla kuin yliopistotutkintoa. Jatkossa YAMK-tutkinnon tietoisuutta tulisi lisätä ja tutkia työnantajien näkökulmasta.

Asiasanat:

Ylempi amk (YAMK), terveyden edistäminen, alumni, urakehitys, urapolku, uratarina

Master's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Health promotion

2025 | 45 pages, 4 pages in appendices

Tiina Juntunen

Health promotion career development

- “Without this degree, I wouldn't have been able to apply for this role”

The thesis examines the career development of graduates with a master's degree in health promotion. The aim was to explore career opportunities and employment after graduation. Based on the answers, a PowerPoint presentation has been created to support Master School, Health and well-being sector's (Terhy) students in their career planning. The material will be published on the Itslearning platform.

The data was collected using a webropol survey in August 2024. A link to the survey was sent by email to 138 alumni, of whom 23 responded. One alumni's response was rejected. Analysis of the 22 responses revealed that more than half had changes in their workplace, job tasks, and job titles after graduation, and most advanced in their careers. The master's degree expanded employment opportunities and career advancement. Respondents who were dissatisfied with the education didn't advance in their careers.

Some respondents continued their studies, particularly in health sciences. Some feel that this degree isn't valued in the same way as a university degree. In the future, the awareness of the master's degree from a university of applied sciences should be increased and studied more from the employers' perspective.

Keywords:

Master's degree, health promotion, alumni, career development, career path, career journey

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Tavoite, tarkoitus ja tutkimuskysymys	8
3 Toimeksianto ja opinnäytetyön eteneminen	9
3.1 Toimeksianto	9
3.2 Opinnäytetyön eteneminen	10
4 Teoreettiset lähtökohdat	11
4.1 Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	11
4.2 Ura YAMK-tutkinnon jälkeen	12
4.3 Uratyypit	14
4.4 Tutkintojen vertailua	15
4.5 Terveysten edistämisen koulutus	15
4.6 Aivovuoto ulkomaille	17
5 Opinnäytetyön toteutus	18
5.1 Laadullinen tutkimus	18
5.2 Kyselyn laatiminen	18
5.3 Aineiston keruu	19
5.4 Aineiston analyysi	20
6 Tulokset	23
6.1 Vastaajien taustatiedot	23
6.1.1 Ammatti-, tehtävä- tai virkanimikkeen muuttuminen	24
6.2 Koulutuksen merkitys uraan	25
6.3 Uratarinat	26
6.3.1 Uratyypit uratarinoissa	29
6.4 Tyytyväisyys koulutukseen	30
6.4.1 Tyytyväisyys tutkintoon ja koulutuksen merkitys uraan	31
7 Johtopäätökset	33

8 Tuotos	36
9 Pohdinta	37
9.1 Opinnäytetyön toteutus ja onnistuminen	37
9.2 Eettisyys ja luotettavuus	38
Lähteet	40

Liitteet

Liite 1. Tutkimustiedote

Liite 2. Kysely

Kuvat

Kuva 1. Opinnäytetyön eteneminen.	10
Kuva 2. Ammatti-, tehtävä-, tai virkanimike muuttunut koulutuksen jälkeen.	24
Kuva 3 Ammatti-, tehtävä-, virkanimike ei ole muuttunut	25

Kaaviot

Kaavio 1. Tyytyväisyys koulukseen	30
-----------------------------------	----

Taulukot

Taulukko 1. Esimerkki aineiston sisällönanalyysistä, uratarina.	21
Taulukko 2. Toinen esimerkki aineiston sisällönanalyysistä, merkitys.	22
Taulukko 3. Vastaajien taustatiedot.	23
Taulukko 4. Tyytyväisyys koulutukseen	32

1 Johdanto

Työmarkkinoilla tapahtuvasta kysynnästä ja elämäntilanteissa tapahtuvista muutoksista johtuen vain osalla uratoiveet toteutuvat sillä tavalla kuin he ovat suunnitelleet (Ojala & Isopahkala-Bouret 2022, 45). Lisääntynyt muutostahti, katkonaisuus ja vaikeampi ennustettavuus sekä työurien pilkkoutuminen ovat kyseenalaistaneet perinteistä urakäsitystä työelämässä (Vuorinen-Lampila, 2018).

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (YAMK) avulla voidaan edistää uraliikkuvuutta tai vahvistaa nykyistä uraa usealla eri tavalla (Ojala ym. 2021). Tutkinnon seurauksena pätevyys ja asiantuntijuus voivat mahdollistaa uuden työpaikan tai uudenlaisten vastuutehtävien ottamisen. Lisäksi johtotehtäviin eteneminen tai vaihtoehtoisesti työllisyyden vakauttaminen on mahdollista. (Ahonen & Rouhelo, 2020; Kinos, 2020; Ojala, 2017.) Tutkinnon suorittaminen voi antaa työlle uudenlaisia merkityksiä, vaikka uralla ei tapahtuisi näkyviä muutoksia valmistumisen jälkeen (Ojala ym. 2021). Useampi tutkinnon suorittanut toivoo kuitenkin muutosta uraansa (Ahonen & Rouhelo, 2020).

Vuodesta 2019 lähtien YAMK-tutkinnon suorittaneiden urapolkuja ja uralla etenemistä on selvitetty valtakunnallisesti uraseurantakyselyn avulla (Ahonen & Rouhelo, 2020). Tutkinnon suorittaneiden uraa ja työelämään sijoittumista on tutkittu jonkin verran aiemmin (Kinos, 2020; Ojala, 2017; Wrangle ym. 2014). Näistä tutkimuksista selviää, että YAMK-tutkinnosta valmistuneet työllistyvät hyvin ja he ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä työhönsä. He kokevat myös, että tutkinnosta on hyötyä työmarkkinoilla.

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen ja tarpeellinen. Toimeksiantaja on huomannut, että valmistuneet kokevat, etteivät ole saaneet tarpeeksi tukea urasuunnitteluun opintojen aikana. Sosiaali- ja terveysalan veto- ja pitovoimaa on lisättävä, sillä nuorten sairaanhoitajien tyytymättömyys työhön ja etenkin palkkaan on lisääntynyt. Moni pohtii jättävänsä hoitotyön. (Helander ym. 2018, 183.) Terveystieteiden henkilöstön työvoimapula on globaali haaste (Vellonen ym. 2023). Aivovuodosta on kyse, kun Suomesta muuttaa ulkomaille korkeasti

koulutettuja eli puhutaan työikäisten maastamuutosta. Aivovuotoa tapahtuu myös hoitoalalla sairaanhoitajien muuttaessa työnperässä pois Suomesta. (Hovi ym. 2021, 21.) Työvoimabarometrin (2024) mukaan Suomessa on eniten pulaa sairaanhoitajista.

Opinnäytetyön tavoite on lisätä Turun ammattikorkeakoulun (AMK) opiskelijoiden tietoutta terveyden edistämisen koulutuksesta valmistuneiden jälkeisistä työurista. Tarkoitus oli kerätä Turun AMK:sta valmistuneiden terveyden edistämisen YAMK-tutkinnon suorittaneiden alumniin uratarinoita kyselyn avulla. Tuotoksena tehtiin PowerPoint -esitys oppilaiden urasuunnittelun tueksi Turun AMK:n Itslearning-oppimisolustalle Master School, Terveys- ja hyvinvointisektorin (Terhy) yhteiset asiat -kurssikortille. Master School Terhy on sosiaali- ja terveystieteiden ylempi ammattikorkeakoulu Turussa (Turun ammattikorkeakoulu 2025). Turun ammattikorkeakoululla on tarve opinnäytetyölle, jonka avulla saataisiin edistettyä oppilaiden urasuunnittelua.

Opinnäytetyö on rajattu käsittelemään ylemmän ammattikorkeakoulun (YAMK) - tutkinnon terveyden edistämisen koulutuksen suorittaneiden alumniin urakehitystä. Etsin laadullista tietoa, sillä opetushallinnon tilastopalvelu (Vipunen) sivuston tilastot kertovat määrällistä tietoa. Opinnäytetyötä aiheesta Master School Terhy -alumniin urakehityksestä, tekee useampi opiskelija. Moni opiskelija on rajannut aiheen sen perusteella, mitä tutkintoa itse opiskelee. Näin saadaan monipuolisesti tietoa Master School Terhy YAMK-tutkinnoista valmistuneiden urakehityksestä.

2 Tavoite, tarkoitus ja tutkimuskysymys

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on lisätä Turun AMK:n opiskelijoiden tietoutta terveyden edistämisen YAMK-tutkinnon suorittaneiden työurista. Lisäksi tavoite on ymmärtää, minkälainen merkitys tällä tutkinnolla on sosiaali- ja terveysalalla työskentelevän ammatillisessa urakehityksessä.

Tarkoitus oli selvittää YAMK-koulutuksen jälkeisiä uramahdollisuuksia ja työllistymistä keräämällä uratarinoita Master School Terhy alumneilta, jotka ovat valmistuneet terveyden edistämisen koulutusohjelmasta.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

Minkälaisiin työpaikkoihin ja työtehtäviin Master School Terhy terveyden edistämisen -koulutuksen suorittanut työllistyy?

Miten koulutus on edistänyt työuraa?

Tuotoksena on PowerPoint-esitys Master School Terhyn opiskelijoille oman uran suunnittelemisen tueksi. Materiaali julkaistaan Itslearning-opetusalustalla, Master School Terhy -kurssikortilla.

3 Toimeksianto ja opinnäytetyön eteneminen

3.1 Toimeksianto

Suomessa on 24 ammattikorkeakoulua, joista 22 toimii opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alla (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024a). Opetus- ja kulttuuriministeriö toimii ammattikorkeakoulujen pääsääntöisenä rahoittajana sekä ohjaa ja valvoo niiden toimintaa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024b). Terveiden edistämisen koulutusohjelmaa on mahdollista opiskella viidessä eri ammattikorkeakoulussa (Ammattikorkeakouluopinnot 2024).

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Turun ammattikorkeakoulu, Master School Terhy. Vuonna 2022 valmistui lähes 2000 opiskelijaa Turun ammattikorkeakoulusta, joista YAMK-tutkinnon suorittaneita oli 354. Turun ammattikorkeakoulu arvostaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä. Tämä edellyttää muun muassa myönteistä asennetta, avointa keskustelua ja konkreettista kehittämistä. Koululle on tärkeää, että julkisin varoin tuotettu tieto on kaikkien saatavilla. Strategiaan sitoutunut koulu pyrkii edistämään avoimen tieteen ja tutkimuksen periaatteita ja toimintamalleja sekä kansallisia avoimen tieteen ja tutkimuksen linjauksia ja suosituksia omassa toiminnassaan sekä alueellisessa, kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä. (Turun ammattikorkeakoulu, 2024a.)

Toimeksiantona oli selvittää Master School Terhy:n YAMK-tutkintoon valmistuneiden urakehitystä ja kerätä heidän uratarinoitansa. Tällä hetkellä useampi opiskelija tekee opinnäytetyötä alumni-uratarinoista, hieman eri näkökulmista ja eri aineistoista. Aiheen rajauksella opiskelijan omaan erikoisalaan, saadaan monipuolisesti eri tutkintolinjoista opinnäytetöitä. Jokaisen opinnäytetyön tuotokset laitetaan Itslearning-opetusalustalle Master School Terhy – yhteiset asiat kurssikortille, josta muut opiskelijat voivat käydä lukemassa urapoluista ja urakehityksestä sekä käyttää materiaaleja urasuunnittelun tukena. Tuloksia mahdollisesti jalkautetaan hakumarkkinointiin myöhemmin.

3.2 Opinnäytetyön eteneminen

Opinnäytetyö aloitettiin ideavaiheesta edeten suunnitelmavaiheen kautta tulokset osioon, jonka jälkeen edettiin raporttivaiheeseen. Ideapaperi hyväksyttiin 12/23. Aikataulua hahmoteltiin tarkemmin suunnitelmavaiheessa. Työ eteni aikataulun mukaisesti. Opinnäytetyön suunnitelma hyväksyttiin kesäkuussa 2024. Tutkimuskysely lähetettiin elokuussa 2024. Tuloksia analysoitiin syksyn ajan. Alustavat tulokset esiteltiin muille opinnäytetöitä tekeville ja toimeksiantajalle syksyllä 2024. Raportin kirjoittaminen aloitettiin lokakuussa 2024 ja se valmistui maaliskuussa 2025. Posterit valmistui joulukuussa 2024. Opinnäytetyön aikataulut onnistui. Opinnäytetyö valmistui rauhallisessa tahdissa eikä työn aikataulua tai tekoa hidastaneet ulkopuoliset tekijät.

Kuva 1. Opinnäytetyön eteneminen.

4 Teoreettiset lähtökohdat

4.1 Ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Maisteritasoinen ylempi ammattikorkeakoulututkinto on mahdollinen ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden työelämässä mukana oleville ammattilaisille. Tutkinnon avulla on mahdollista kehittää osaamistaan. (Ojala & Isopahkala-Bouret 2022, 46.) Usein maisteritasoiset opinnot suorittanut sijoittuu uusiin työtehtäviin ja opinnot lisäävät luottamusta omaan osaamiseen (Kristoffersen & Frøysland Ofteda 2023, 100). YAMK-tutkinto on vakinaistettu tutkinto vuonna 2005 (Ojala 2017, 46). Taustalla tutkinnon vakinaistamiseen oli vaikutteet Bolognan prosessista, jonka tavoitteena on parantaa eurooppalaisten korkeakoulutuksen vetovoimaa ja kilpailukykyä (Ojala 2017, 24). Vuoteen 2018 mennessä 48 maata on allekirjoittanut Bolognan sopimuksen (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018).

Vuoden 2020 loppuun mennessä YAMK-tutkinnon suorittaneita oli yhteensä 28 872 (Vipunen, 2021). Esimerkiksi vuonna 2023 Turun ammattikorkeakoulusta valmistui 411 YAMK-tutkinto-opiskelijaa, joista terveys- ja hyvinvointialalta oli 144 (Vipunen 2024a). YAMK-tutkinto vaatii aiemman ammattikorkeakoulututkinnon tai vastaavan tutkinnon lisäksi työkokemusvaatimusta kyseiseltä alalta kaksi vuotta. Ennen vuotta 2020 työkokemusvaatimus oli kolme vuotta. (Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932 & Böckerman ym. 2019.) Suurin osa opiskelijoista on opintoihin hakiessa työelämässä ja suorittaa opinnot töiden ohella (Ahonen & Rouhelo 2020).

Oppimistuloksiin perustuva kaikytyyppisten tutkintojen viitekehys on eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF). Tämän avulla edistetään erilaisten kansallisten tutkintokehysten vertailtavuutta. Kahdeksan tasoisessa kehyksessä alin taso on yksi ja korkein taso on kahdeksan. Oppimistulosten perustella osoitetaan, mikä on kussakin tutkinnossa saavutetun tiedon, ymmärryksen ja taidon taso. EQF on perustettu 2008 ja sitä on tarkistettu vuonna 2017. (Euroopan unioni 2024a.)

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon osaaminen vastaa EQF tasoa seitsemän (Opetushallitus n.d.). Tutkinnon suorittaneet ovat pitkälle erikoistuneet ja omaavat huippuosaamista vastaavat tiedot. Näitä käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana. Ongelmanratkaisutaidot ovat erinomaiset ja vaativien työ- ja opintoympäristöjen johtaminen ja muuttaminen onnistuu. (Euroopan unioni 2024b.) Osaamistavoitteet perustuvat EQF 7:n lisäksi ammattikorkeakoululainsäädäntöön. Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa korkeakouluopetusta työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin ja ammatillisiin asiantuntijatehtäviin sekä antaa tukea ammatilliseen kasvuun (Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932 1:4).

4.2 Ura YAMK-tutkinnon jälkeen

Urakehitys voi koostua vertikaalisesta tai horisontaalisesta urakehityksestä. Aseman nousua työntekijätasolta päällikkötasolle, kutsutaan vertikaaliseksi urakehitykseksi. Horisontaalisesta urakehityksestä puhutaan, kun työntekijän työtehtävät muuttuvat ilman asemassa tapahtuvaa muutosta, kuten työtehtävien muuttuminen vaativammaksi. (Wrange ym. 2014.) Ura voi sisältää monenlaisia vaihteita, kuten erilaisia työtehtäviä ja työnteon muotoja. Välillä se sisältää opiskelu- ja koulutusjaksoja, välillä työtä tai työttömyyttä. (Marttila 2015.) Valmistuneiden tyytyväisyyteen omaan uraansa vaikuttaa korkeampi palkka sekä eteneminen uralla (Ojala 2019, 202).

Alumnilla yleensä tarkoitetaan aiemmin tietyssä oppilaitoksessa opiskelijana ollutta ja useimmiten sieltä valmistunutta henkilöä (Khanfar ym. 2009, 15). Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston Arene ry:n (2016) tekemän opiskelija- ja alumnikyselyssä selvitettiin YAMK-tutkinnosta valmistuneiden asemaa työelämässä. Kyselystä ilmeni, että tutkintoa pidetään aidosti työelämä- ja käytännönläheisenä. Merkittävänä pidetään oman ammattitaidon kehittämistä ja uutta tietoa. YAMK-tutkinto ei vastaajien mielestä ole tarpeeksi tunnettu ja yliopistotutkinnon arvostus on suurempaa. Tutkintoon tyytyväiset kertovat saaneensa osaamista ja ammatillista itseluottamusta, muodollisen pätevyyden ja tutkinnon vaikuttaneen urakehitykseen haastavampien työtehtävien ja

paremman palkkauksen kautta. Tutkintoon tyytymättömät ovat sitä mieltä, että YAMK- tutkinto ei ole verrattavissa maisteri tutkintoon eikä tutkinnon suorittamisen jälkeen ole tapahtunut urakehitystä. (Ahonen & Rouhelo 2020.)

Sosiaali- ja terveysalalla julkisella sektorilla työtehtävinä valmistuneilla on osastonhoitajan- ja apulaisosastonhoitajatehtävät. Yksityisellä sektorilla tehtävänimikkeenä on erilaiset päällikkötason tehtävät. (Ahonen & Rouhelo 2020.) Muita nimikkeitä valmistumisen jälkeen on muun muassa erilaiset asiantuntijatehtävät, opetus- ja kasvatusalalla tehtävät sekä projektipäällikön tehtävät. (O' Callaghan ym. 2023, 6; Ahonen & Rouhelo 2020.) Syitä, miksi hakeudutaan kouluttautumaan lisää ovat esimerkiksi lisääntyvä sosiaalinen ja tutkinnon arvostus sekä paremman palkan toivossa (Isopahkala-Bouret & Ojala, 2021, 351).

Ahonen & Rouhelo (2020) artikkelin ylemmästä ammattikorkeakoulututkinnosta osaamista ja uusia urapolkuja mukaan ensimmäinen valtakunnallinen uraseurantakysely on tehty vuonna 2019. Kysely tehtiin YAMK- tutkinnon suorittaneille vuonna 2013 valmistuneille. Uraseurantakysely on tästä lähtien toteutettu järjestelmällisesti vuosittain loka-marraskuussa viisi vuotta aiemmin valmistuneille. Uraseurantakyselystä saa tietoa mm. työelämäänsä sijoittumisesta, tyytyväisyydestä tutkintoon ja työuraan sekä yrittäjyydestä, jatkokouluttautumisesta ja opinnoista saaduista ja työssä tarvittavista osaamisista.

Vuoden 2022 Turun YAMK:n uraseurantakyselyssä vuosi valmistumisen jälkeen 318 vastaajasta, 126 kertoo olevansa asiantuntijan tehtävissä ja 123 erityisasiantuntijan tehtävissä. 12 kertoo olevansa yrittäjänä. Kyselyn rajattua koskemaan terveys ja hyvinvointialoja, 102 vastaajasta 69 on asiantuntijan tehtävissä ja 27 erityisasiantuntijana. Vastaajista yrittäjänä toimii alle neljä. (Vipunen 2024b.) Töissä.fi sivuston mukaan sairaanhoitaja YAMK sijoittuu useimmiten johto- tai esimiestehtäviin. Toiseksi eniten valmistuneita sijoittuu asiakas- ja potilastyöhön, ja kolmanneksi eniten suunnittelu-, kehitys- ja hallintotehtäviin. Vuoden 2017-2023 uraseurantakyselyyn vastanneista (n=793) kaikki kertovat olevansa työelämässä. Vastaajien keskipalkka on 3650€.

4.3 Uratyypit

Ojala & Isopahkala (2022) tutkimuksessa YAMK-tutkinnon suorittamisen jälkeen työmarkkina-asema nousee tyypillisesti suorittavan tason tehtävistä asiantuntijatasolle tai esimiestehtäviin. Osa siirtyy johtaviin tehtäviin.

Tyypillisimmät polut valmistumisen jälkeen ovat viisi erilaista vaihtoehtoa. Näitä ovat nousujohteinen työura, uudistuva työura, yrittäjyytura, jatkuva työura ja epävakaa työura.

Nousujohteinen työuralla tarkoitetaan vertikaalisesti ylöspäin etenevää uraa kohti haastavampiin työtehtäviin (Ojala, 2018, 4). Ylempi ammattikorkeakoulututkinto edistää uraa sekä mahdollistaa paremman työmarkkina-aseman (Baum ym. 2013). Uran uudistuminen uudella työpaikalla, työllä tai työsuhteella kutsutaan *uudistuvaksi* työuraksi. Tyypillistä on, että valmistuneen ura etenee horisontaalisesti työpaikasta tai työtehtävästä toiseen (Isopahkala-Bouret & Ojala 2021, 48). Tähän sisältyy erilaisia uravariaatioita kuten määräaikaisen työsuhteen vaihtuminen pysyväksi työsuhteeksi, työn vaihtuminen tai työsuhteen uusiminen (Ojala, 2018, 4).

Valmistuneiden *yrittäjyyturalle* tyypillistä on yrittäjyys. Osa valmistuneista ryhtyy yrittäjäksi valmistumisen jälkeen. Osa on saattanut toimia yrittäjänä jo ennen tutkinnon suorittamista ja jatkaa yrittäjänä valmistumisen jälkeen. Tutkinto voi antaa rohkeutta ryhtyä yrittäjäksi tai se voi vahvistaa jo ennen tutkinnon suorittamista alkanutta yrittäjyyttä. Työurassa, jossa muutoksia valmistumisen jälkeen ei ole tapahtunut kutsutaan *jatkuvaksi* työuraksi. Valmistunut jatkaa samassa työssä kuin ennen tutkinnon suorittamista. Määräaikaiset ja lyhyet työsuhteet sekä erilaiset työtehtävät ovat tyypillisiä *epävakaalle* työuralle. YAMK-tutkinnon vaikutukset näkyvät tässä uratyypissä epäselvimmin. (Ojala, 2018, 5.)

Uralla eteenpäin meneviä uratyyppejä ovat nousujohteinen työura ja uudistuva työura. Nämä uratyypit hyötyvät tutkinnosta valmistumisesta eniten. Ojalan tutkimuksen (2018) mukaan epävakaata uraa ja yrittäjyyturaa on vähiten. Uratyypeistä yleisin on jatkuva ura. Elämäntilanteista ja työmarkkinoiden

nopeista muutoksista johtuen valmistuneiden urat voivat muuttua, eivätkä urat ole sidottu vain yhteen uratyypin.

4.4 Tutkintojen vertailua

YAMK on laajuudeltaan 90 opintopistettä. Maisterin tutkinto on 120 opintopistettä. YAMK on työelämälähtöisempää kuin maisterin tutkinto. Maisterin tutkinto keskittyy enemmän teoriaan ja tieteelliseen tutkimukseen. Tutkintojen välillä on eroja, mutta silti ne ovat saman arvoisia. YAMK-tutkinnon suorittaneet ja maisterit kilpailevat osittain samoista työpaikoista. Arene ry:n teettämän tutkimuksen mukaan vuonna 2016 95% YAMK- valmistuneista olivat työelämässä. Helsingin yliopiston teettämän selvityksen mukaan vastaava luku maistereiden työllistymisestä on 92 %. YAMK-tutkinnon suorittaneet työllistyvät siis hyvin. (Sahlberg 2021, 12-14.)

Ojalan (2017) tutkimuksen ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot työmarkkinoilla ja korkeakoulujärjestelmässä mukaan valmistuneet kokevat, että työnantajat tuntevat YAMK-tutkinnon huonommin kuin maisteritutkinnon ja työmarkkinoilla YAMK-tutkintoa arvostetaan vähemmän kuin maisteritutkintoa. Työnantajat myös kokevat, että työnantajien näkökulmasta maisterin tutkinto tunnetaan paremmin ja sitä arvostetaan työmarkkinoilla enemmän kuin YAMK-tutkintoa. Maisterin tutkinnon suorittanut sairaanhoitaja on korkeasti koulutettu ja pätevä asiantuntija, joka on saanut syvällistä erityisosaamista, taitoja ja koulutusta sekä omaa tarvittavaa kokemusta, joka vastaa hänen työnsä vaatimuksia (Zabolotnov ym. 2018, 42). Rekrytoinnin kannalta työnantajat kertovat kuitenkin palkkauksen tärkeimmäksi kriteeriksi työnhakijan työkokemuksen (Ojala 2017, 133, 141).

4.5 Terveysten edistämisen koulutus

Työvoiman koulutustason nostaminen on tärkeää muun muassa väestön vanhenemisen ja työn vaatimusten kasvamisen vuoksi (Kettunen ym. 2013).

Terveyden edistämisen koulutus on osa Turun AMK:n Master Schoolia ja sen Professional Excellence -polkua. Terveyden edistämisen koulutuksen suorittanut pystyy toimimaan alansa vaativissa asiantuntijatehtävissä ja kykenee käyttämään työssään erilaisia terveyden edistämisen menetelmiä. Koulutus on Master-tutkintoon eli ylempään AMK-tutkintoon johtava koulutus ja se vastaa osaamistasoltaan yliopistossa suoritettavaa maisteritutkintoa. Tutkinto antaa saman pätevyyden esimerkiksi julkiseen virkaan. (Turun ammattikorkeakoulu 2024b.)

Terveyden edistämisen koulutusohjelma on sosiaali- ja terveysalan ammattilaiselle tarkoitettu koulutus. Opintojen aikana pureudutaan terveyden edistämisen haasteisiin sekä tulevaisuuden toimintaympäristöihin. Koulutus antaa valmiudet kehittää ja uudistaa työelämää. Opintojen aikana verkostoidutaan ja hankitaan valmiuksia toimia asiantuntija- ja kehittämistehtävissä. Tutkinnon laajuus on 90 opintopistettä ja se on suunniteltu suoritettavaksi kahdessa vuodessa ja se on mahdollista toteuttaa työn ohessa. (Turun ammattikorkeakoulu 2024b.)

Tutkinnon jälkeen on mahdollista työllistyä erilaisiin kansallisiin tai kansainvälisiin asiantuntija-, kehittämis- ja johtamis- sekä opetustehtäviin. Työtehtäviä voi olla erityisesti sosiaali- ja terveysalan yksityisellä ja julkisella sektorilla ja järjestöissä erilaiset vaativat asiantuntija- ja kehittämistehtävät. Suorittamalla pedagogiset opinnot tutkinto antaa mahdollisuuden toimia myös opetustehtävissä sosiaali- ja terveysalalla. Tutkinnon jälkeen voi toimia terveys- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtävissä. Koulutuksesta valmistutaan sosiaali- ja terveysalan ylempään AMK-tutkintoon. Tutkintonimike koulutuksen jälkeen on esimerkiksi sairaanhoitaja ylempi AMK. Pääsääntöisesti tutkintonimike tulee aikaisemmasta sosiaali- ja terveysalan tutkintonimikkeestä. (Turun ammattikorkeakoulu 2024b.)

4.6 Aivovuoto ulkomaille

Aivovuodolla tarkoitetaan korkeakoulutettujen siirtymistä töihin ulkomaille. Tilastokeskuksen mukaan vuosittain noin 1600–1800 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanutta muuttaa pääosin Eurooppaan tai Amerikkaan. Aivovuoto aiheuttaa Suomessa osaamisvajetta. Syynä lähtöön on muun muassa työttömyys. Taidot työhön -hankkeen nettisivuilla kerrotaan ulkomaiden houkuttelevan korkeamman palkan ja alhaisempien verojen vuoksi. (Tenkanen 2018.) Sairaanhoidajien muuton syynä ulkomaille on taloudelliset syyt, paremmat työolosuhteet ja urakehitysmahdollisuudet (Juuti 2020).

5 Opinnäytetyön toteutus

5.1 Laadullinen tutkimus

Opinnäytetyö toteutettiin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää hyödyntäen (Kallinen & Kinnunen 2021). Tutkimustuloksia käsitellään myös jonkin verran määrällisesti. Opinnäytetyön kysely on puolistrukturoitu, sillä kyselylomake sisälsi kysymyksiä niin valmiiden vastausvaihtoehtojen kuin avoimien kysymyksien kanssa (Tuomi & Sarajärvi 2018, 84). Kyselystä saatu aineisto on pääosin laadullista ja kyselyä on hyödynnetty tulosten kirjoittamisen pohjana.

Laadullisessa tutkimuksessa tarvitaan teoriaa (Tuomi & Sarajärvi 2018, 23). Tässä opinnäytetyössä suunnitelmavaiheessa toteutettiin tiedonhaku aiheeseen liittyen. Tiedonhaun perusteella tehtiin teoreettinen viitekehys, jonka pohjalta tutkimusta lähdettiin suunnittelemaan ja toteuttamaan. Viitekehys muodostuu käsitteistä sekä merkityssuhteista niiden välillä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 24). Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä kuvataan keskeiset käsitteet.

Laadullinen tutkimus pyrkii ymmärtämään laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti (Eskola & Suoranta 1998). Vipunen.fi on opetushallinnon tilastopalvelu ja se sisältää paljon määrällistä tietoa YAMK:n tutkinnonsuorittaneiden jälkeisistä työurista (Vipunen n.d.). Nyt halutaan enemmän tarinallista kerrontaa, uratarinoita eli laadullista tietoa. Laadullisessa tutkimuksessa ollaan avoimia tutkittavien näkökulmille ja kokemuksille sekä tutkittavaan ilmiöön liittyviin ajatuksiin, tunteisiin ja vaikuttimiin (Eskola & Suoranta 1998 & Fossey ym. 2002, 723).

5.2 Kyselyn laatiminen

Tässä opinnäytetyössä kysely valikoitui aineistonkeruun tavaksi, sillä se soveltuu hyvin, kun tutkittavia on paljon (Vilkkä 2007, 28). Kysely laadittiin

suunnitelmavaiheessa. Kysymysten muoto on vakioitu eli kaikilta kyselyyn vastaavilta kysytään samat asiat, samassa järjestyksessä (Vilka 2007, 28). Kyselyssä on avoimien kysymysten lisäksi suljettuja kysymyksiä valmiiden vastausvaihtoehtojen kanssa. Tyytyväisyyskysymyksen kohdalla on käytetty Likertin asteikkoa vastausvaihtoehdoissa, erittäin tyytymätön, tyytymätön, hieman tyytymätön, tyytyväinen, erittäin tyytyväinen. Likertin asteikkoa käytetään etenkin mielipideväittämissä (Vilka 2007, 46).

Kyselyä esitettiin opiskelijoiden kesken, jotka tekevät uratarinoista opinnäytetyötä. Kysely hyväksyttiin toimeksiantajalla ja opinnäytetyön ohjaajalla. Tässä vaiheessa ”tyytyväisyys” vaihtoehto kahteen kertaan jäi huomaamatta. Suunnitelmavaihe eteni kohdallani nopeasti, joten kysely ei täysin onnistunut. Kysyttäessä tyytyväisyyttä koulutukseen vastausvaihtoehto *tyytyväinen* oli vastausvaihtoehdoissa siis kaksi kertaa. Tämä vähentää vastausten tulkin luotettavuutta. Tulos tyytyväinen on nyt laskettu yhteen sillä ajatuksella, että vastaaja on vastannut olevansa tyytyväinen, mikäli vastannut tyytyväinen, eikä ajatellut toista tyytyväistä hieman tyytyväiseksi kuten tyytymättömyyden kohdalla.

5.3 Aineiston keruu

Aineisto kerättiin webropol -kyselyllä elokuussa 2024. Kohderyhmänä olivat vuosina 2018–2023 Turun AMK terveyden edistämisen koulutusohjelmasta valmistuneet alumnit. Heitä lähestyttiin sähköpostitse, jossa kerrottiin opinnäytetyön tutkimuksesta. Sähköposti sisälsi tietosuojalomakkeen, kutsukirjeen ja nettilinkin kyselyyn. Kyselyä käytiin avaamassa vastaajien toimesta 234 kertaa. Kyselylinkki oli avoinna kolme viikkoa, 12.8-1.9.2024. Vastaajia pyydettiin vastaamaan kahteen avoimeen kysymykseen: minkälainen merkitys terveyden edistämisen opinnoilla on ollut työuraasi ajatellen sekä kertomaan uratarinansa. Täsmällisinä kysymyksinä uratarinaan oli: Voit kertoa esimerkiksi minkälaisissa työtehtävissä olit ennen YAMK-opintoja? Miten olet työllistynyt valmistumisen jälkeen? Onko työtehtävät tai työpaikka muuttuneet opintojen jälkeen? Miten? Miten koulutus vastasi työelämän tarpeisiin? Oletko

jatkokouluttautunut? Lisäksi kyselyssä kysyttiin ammatti-, tehtävä- tai virkanimikettä ennen ja jälkeen koulutuksen. Vastaaajia pyydettiin myös arvioimaan tyytyväisyyttä uraansa. Eettisyys huomioiden vastaajalta pyydettiin suostumusta osallistua opinnäytetyön tutkimukseen kyllä/ei vastauksella tutkimuksen alussa. Lisäksi tutkimuksen lopussa pyydettiin suostumus kyselyn vastausten jatkokäyttöön mahdollisia myöhempiä opinnäytetöitä varten.

Kyselyyn vastasi 23 terveyden edistämisen koulutuksesta valmistunutta. Yksi vastaus hylättiin, sillä hän ei ollut antanut suostumusta osallistua tutkimukseen, vaikka oli jatkanut kyselyyn vastaamista loppuun asti. Nämä vastaukset poistettiin. Tutkimuksen aineistona oli 22 vastausta. Laadullisten kysymysten vastausten pituus vaihteli muutamasta sanasta noin 150 sanaan.

5.4 Aineiston analyysi

Käytetyin analyysimenetelmä laadullisissa tutkimuksissa on sisällönanalyysi. Sisällönanalyysiä voidaan toteuttaa induktiivisesti eli aineistolähtöisesti tai deduktiivisesti eli teorialähtöisesti. (Elo ym. 2022, 215.) Tässä opinnäytetyössä sisällönanalyysi on aineistolähtöistä. Analyysillä tarkoitetaan aineiston huolellista lukemista, tekstimateriaalien järjestelyä, sisällön erittelyä, jäsentelyä ja pohtimista. Aineisto voidaan luokitella eri aiheiden ja teemojen mukaan. Analyysin avulla tiivistetään ainestoa ja tulkitaan sitä. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Tässä työssä taulukointi oli hyvä tapa jäsentää tietoa ja eritellä tekstejä, myös värikoodausta käytettiin. Aineistosta etsittiin tutkimuskysymyksen kannalta relevantit asiat. Tarkoituksena oli saada pelkistettyä ilmauksia ala- ja yläluokkiin. Sisällönanalyysin avulla vastauksista saatiin teemat, joiden avulla tuloksia lähdettiin kirjoittamaan.

Ensin vastaukset kopioitiin taulukkoon täsmälleen sellaisena, kun ne oli kirjoitettu kyselylomakkeeseen. Epäsuorat henkilötiedot/tunnisteet jätettiin pois. Seuraavassa vaiheessa vastauksia pelkistettiin ja karsittiin tutkimuskysymysten kannalta turhat seikat pois. Alaluokaksi muodostui työpaikan muuttuminen ja jatko-opiskelu. Yläluokaksi muodostui uralla eteneminen. Koulutus on edistänyt

uraa, mikäli vastaaja on kertonut työtehtävien tai työpaikan muuttumisesta. Mikäli muutosta työelämässä ei ole tapahtunut, ura ei ole edennyt.

Taulukko 1. Esimerkki aineiston sisällönanalyysistä, uratarina.

Alkuperäinen ilmaisu	Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka
Suuhygienisti: samassa työssä ja työtehtävissä jatkan edelleen.	Samassa työssä ja työtehtävissä edelleen	Ei muutosta työurassa.	Ei ole edennyt urallaan.
Terveystenhoitaja-osastonhoitaja: Ennen opintoja ja opintojen aikana työskentelin neuvolassa. Valmistumisen jälkeen sain paikan osastonhoitajana. Aluksi pari kuukautta sijaisena ja sitten vakituisena. Olen käynyt tämän jälkeen johtamiseen liittyviä opintoja.	Ennen opintoja työskentelin neuvolassa. Valmistumisen jälkeen sain osastonhoitajan paikan. Aluksi sijaisena ja sitten vakituisena. Tämän jälkeen olen käynyt johtamiseen liittyviä opintoja.	Valmistumisen jälkeen sai osastonhoitajan paikan. Lisäkoulutusta johtamisesta.	Edennyt uralla.

Esimerkki aineiston analyysistä kysymykseen minkälainen merkitys terveyden edistämisen YAMK-opinnoilla on ollut työuraasi ajatellen. Luokittelu: Alkuperäinen ilmaisu, pelkistetty ilmaisu, alaluokka: uramuutos, yläluokka: onko vaikutusta, ja onko se positiivinen vai negatiivinen.

Taulukko 2. Toinen esimerkki aineiston sisällönanalyysistä, merkitys.

Alkuperäinen ilmaisu	Pelkistetty	Alaluokka	Yläluokka
Merkittävä, vaihdoin uraa ja sain uuden työpaikan.	Merkittävä, vaihdoin uraa ja sain uuden paikan.	Uusi työpaikka.	Merkittävä POS
Tällä hetkellä en ole kokenut hyötyväni kyseisestä koulutuksesta lainkaan.	Tällä hetkellä en ole kokenut hyötyväni kyseisestä koulutuksesta lainkaan.	En ole hyötynyt koulutuksesta lainkaan.	Ei merkitystä NEG
Iso vaikutus. Opinnot antoivat minulle varmuutta edetä asiantuntijatyöhön.	Iso vaikutus. Opinnot antoivat varmuutta edetä asiantuntijatyöhön.	Iso vaikutus. Varmuus edetä asiantuntijatyöhön.	Merkittävä. POS

6 Tulokset

Kyselyyn tuli yhteensä 23 vastausta, joista yksi ei ollut antanut lupaa osallistua opinnäytetyön tutkimukseen, vaikka olikin jatkanut kyselyyn vastaamista loppuun asti. Nämä vastaukset jätettiin huomioimatta. Sisällönanalyysi tehtiin 22 uratarinalle.

6.1 Vastaajien taustatiedot

Vastaajien taustatietona kysyttiin valmistumisvuotta ylemmästä ammattikorkeakoulusta. Kysely lähetettiin vuosina 2018–2023 valmistuneille. Taulukkoon on kerätty vastaukset kappalemäärinä ja prosentteina. Eniten vastauksia (8) saatiin vuonna 2022 valmistuneilta, joita oli 36 % yhteensä. Vähiten vastauksia saatiin vuosina 2018 ja 2019 valmistuneilta, yksi kappale molemmilta vuosilta.

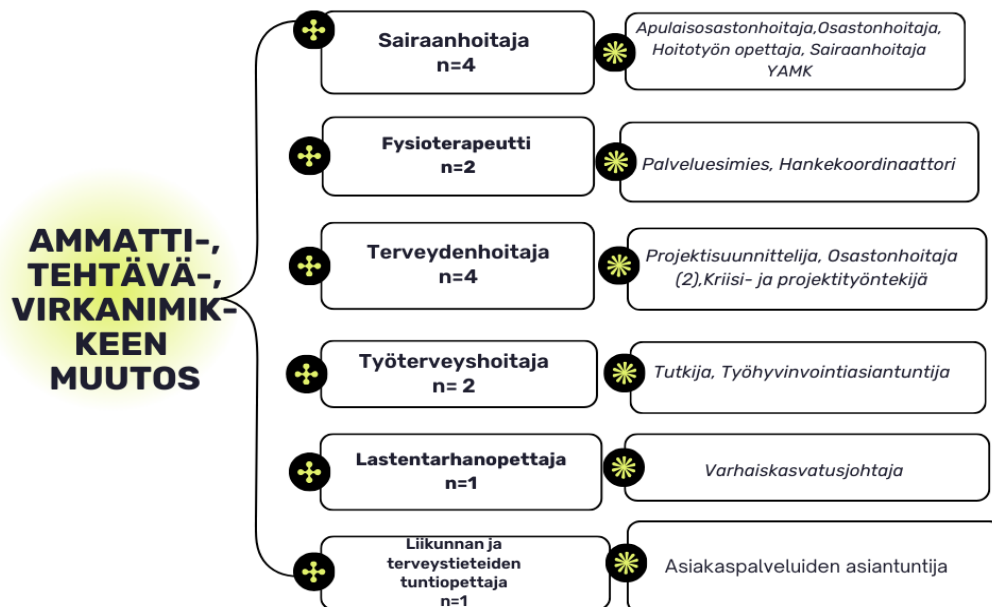
Taulukko 3. Vastaajien taustatiedot.

Taustatiedot	n	%
Valmistumisvuosi		
2018	1	5
2019	1	5
2020	3	13
2021	5	23
2022	8	36
2023	4	18
Yhteensä	22kpl	100 %

6.1.1 Ammatti-, tehtävä- tai virkanimikkeen muuttuminen

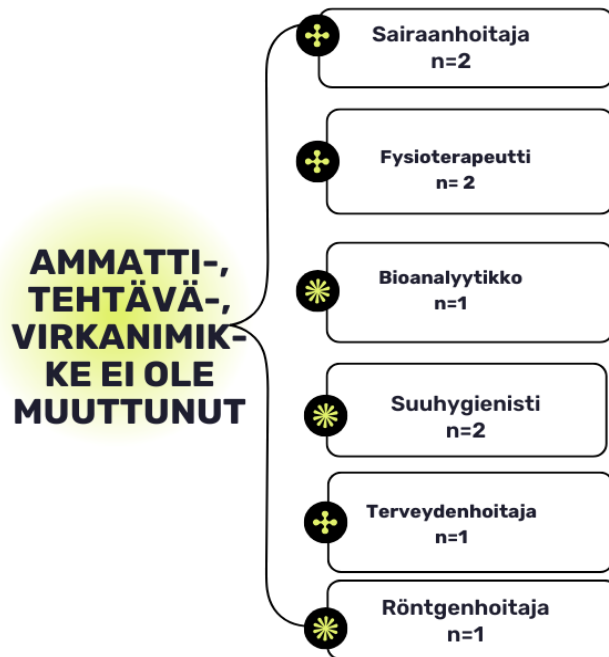
Eniten vastauksia tuli entiseltä tutkintonimikkeeltään sairaanhoitajilta, joita oli kuusi ja terveydenhoitajia ja työterveyshoitajia, joita oli yhteensä seitsemän. Entisiä fysioterapeutteja oli neljä ja suuhygienistejä kaksi. Bioanalytikoita oli yksi, lastentarhanopettajia yksi, röntgenhoitajia yksi ja liikunnan opettajia yksi.

Työpaikka, työtehtävät ja virkanimike on muuttunut yli puolella (14) YAMK-tutkinnon jälkeen. Työtehtäviä koulutuksen jälkeen ovat apulaisosastonhoitajana tehtävät, osastonhoitajan tehtävät, sote-alan hanke- ja projektityöntekijän tehtävät. Ammattinimikkeitä koulutuksen jälkeen ovat mm. asiakaspalveluiden asiantuntija, palveluesimies, varhaiskasvatuksen johtaja, tutkija ja hoitotyönopettaja. Myös osa vastaajista kertoo, että vaikka ammattinimike on pysynyt samana, niin he ovat saaneet lisävastuuta ja mahdollisuuden osallistua erilaisiin projekteihin työpaikallaan valmistumisen jälkeen.

Kuva 2. Ammatti-, tehtävä-, tai virkanimike muuttunut koulutuksen jälkeen.

Koulutusohjelmasta on työllistytty hyvin moniin eri ammatteihin. Alle puolet (9) kertoo, ettei ammatti- tai virkanimike ole muuttunut koulutuksen jälkeen. Osa vastaajista kertoo koulutuksen olevan jäykkä ja vanhanaikainen, osa taas kuvailee koulutuksen vastanneen hyvin työelämäntarpeisiin.

Kuva 3 Ammatti-, tehtävä-, virkanimike ei ole muuttunut

6.2 Koulutuksen merkitys uraan

Kysyttäessä *minkälainen merkitys terveyden edistämisen YAMK-opinnoilla on ollut työuraasi ajatellen?* Vastaajista osa (6) kokee, ettei koulutuksella ole ollut merkitystä työuraa ajatellen. Tyytymättömyys koulutukseen ja uraan kulkee käsikädessä koulutuksen merkityksen kanssa. Osa kokee, etteivät olet hyötäneet koulutuksesta lainkaan ja ovat edelleen samoissa työtehtävissä kuin ennen koulutusta. Koulutuksen hyödyntäminen koetaan hankalaksi esimerkiksi

yhteistoimintaneuvotteluiden vuoksi. Tämän lisäksi koetaan, ettei asiantuntijatehtäviä ole tällä hetkellä tarjolla.

”Ei merkitystä. Työskentelen edelleen samassa työpaikassa samalla nimikkeellä kuin ennen YAMK:n aloitusta.”

”Tällä hetkellä en ole kokenut hyötyväni kyseisestä koulutuksesta lainkaan.”

”Tällä hetkellä tuntuu, että koulutuksen hyödyntäminen uralla on hyvin hankalaa. Jatkuvasti on yt:t käynnissä eri organisaatioissa, eikä avoimia paikkoja ole.”

Vastaajat (16), jotka kokevat koulutuksen olleen merkittävä työuraa ajatellen, ovat päässeet etenemään urallaan. Koulutus on antanut rohkeutta hakeutua uusiin työtehtäviin sekä varmuutta edetä asiantuntijaksi. YAMK-tutkinto on laajentanut työmahdollisuuksia sekä opinnot ovat tukeneet ja vahvistaneet terveyden edistämisen asiantuntijuutta myös nykyisessä työssä. YAMK- tutkinto on toiminut myös ”ponnahduslautana” täysin uudelle urapolulle. Osa vastaajista kokee, ettei ilman tätä tutkintoa olisi nykyisessä työtehtävässään.

”Mahdollisuus hakeutua asiantuntijatehtäviin. Ilman YAMK tutkintoa en olisi voinut hakeutua tähän tehtävään”

”Yamk on siis auttanut pääsemään uralla eteenpäin niin nimikkeen kuin palkankin suhteen.”

”YAMK-opinnot ovat tukeneet ja vahvistaneet terveyden edistämisen asiantuntijuuttani nykyisessä työssäni.”

6.3 Uratarinat

Kysyttäessä uratarinaa, sisällönanalyysin ja vastausten pohjalta teemoiksi valikoitui: työpaikan ja tehtävänimikkeen muutos, uralla eteneminen, tutkinnon hyödyntäminen työelämässä, jatkokoulutus sekä YAMK-tutkinnon arvostus.

Suurin osa vastaajista kertoo vaihtaneensa työpaikkaa koulutuksen jälkeen ja on edennyt urallaan.

”Työtehtävät ja työpaikat ovat vaihtuneet opintojen jälkeen.”

”Oma työpaikkani ei sinällään vaihtunut valmistumisen jälkeen, mutta avasi väylän toisiin (vastuullisempiin) tehtäviin.”

”Tutkinnon suorittamisen aikana siirryin hallinnollisiin tehtäviin, ja siitä esimiestyöhön tutkinnon suorittamisen jälkeen”

Osa ei ole edennyt urallaan, pääsääntöisesti vasten omaa tahtoaan. Vastaajat, jotka kertovat olevansa koulutukseen tyytymättömiä, eivät ole edenneet urallaan. Useampi vastaaja kertoo hakeneensa töitä, mutta ei ole saanut uutta työpaikkaa tai koulutusta vastaavia työtehtäviä ei ole tullut eteen. Kilpailu sote-alan asiantuntijatehtävistä koetaan kovaksi.

”Valmistumisen jälkeen hain aktiivisesti koulutusta vastaavia ja itseäni kiinnostavia työtehtäviä, mutta mitään ei ole löytynyt.”

”Olen yrittänyt hakea uusia asiantuntija positiolla varustettuja työtehtäviä, mutta mitään uutta mahdollisuutta ei ole minulle tarjottu.”

”Kilpailu sosiaali- ja terveysalan asiantuntijatehtävissä on järjettömän kovaa, mikä todennäköisesti johtuu siitä, että ihmiset ovat halunneet kouluttautua pois kliinisen työn parista, koska soteala on erittäin huonoissa kantimissa.”

Kysyttäessä uratarinaa ja täsmentävää kysymystä, miten koulutus vastasi työelämän tarpeisiin, koulutuksen sisältöä kommentoitiin niin puolesta kuin vastaan. Osa kokee, että koulutus vastasi työelämän tarpeisiin hyvin ja osa taas on hyvin pettyneitä koulutukseen. Pettymykseen vaikuttaa opintojen aikana menetetty aika ja raha, ja se, ettei ole onnistunut hyödyntämään koulutusta valmistumisen jälkeen.

”Sain YAMK-opintojen kautta itselleni vahvistusta ensinnäkin omaan urapolkuuni ja urahaaveisiini. Sain myös vankan tietopohjan opintojen monimuotoisista valinnoista.”

”YAMK koulutus antoi omalle kohdalleni paljon uutta tietoa ja kehityin mm. projekti-, kehittämis- ja ”management” -osaamisen saralla.”

”Mielestäni koulutus vastaa työelämän tarpeisiin kohtuullisen hyvin”

”Enemmän valmiuksia hakea ja löytää tulevaisuuden työtehtäviä. Vastata työelämän tarpeisiin. Missä tarve sinne tekijöitä.”

”Mielestäni YAMK koulutus ei tuonut mitään uutta, oli kankea ja vanhanaikainen eikä tuonut lisävalmiuksia työelämään.”

Osa vastaajista jatko-kouluttautuu tai on kouluttautunut lisää tutkinnon jälkeen. Jatkokoulutuksena mainitaan etenkin terveystieteiden opinnot yliopistossa. Lisäksi vastauksissa kerrotaan erilaisista lisäkoulutuksista avoimen yliopiston tai työnantajan kautta. Yksi kertoo kouluttautuneensa lisää toisen YAMK-tutkinnon kautta ja nämä tutkinnot täydentävät toisiaan nykyisessä työpaikassa. YAMK-tutkinnosta uskotaan olevan hyötyä maisteriopinnoissa.

”Aloitan nyt syksyllä terveystieteiden maisterin opinnot yliopistossa, toivon että YAMK-opinnoista on hyötyä siellä.”

”Olen aloittanut terveystieteiden maisterin tutkinnon suorittamisen.”

”Tällä hetkellä menossa maisterin opinnot, gradun tekeminen.”

YAMK-tutkinto on saman arvoinen kuin yliopiston maisterikoulutus, mutta silti osa vastaajista kokee, etteivät työnantajat arvosta YAMK-tutkintoa samalla tavalla kuin yliopistotutkintoa. Yliopistontutkinnon koetaan tarjoavan enemmän työtehtäviä koulutuksen erilaisella profiloitumisella. Maisterin opinnot mainitaan vastauksissa useasti. Terveystieteiden opintoihin on lähdetty, mikäli ei ole edennyt urallaan ja koulutukseen sekä omaan uraan ollaan tyytymättömiä. Vastaajien joukossa on myös niitä, jotka kertovat opiskelevansa aina.

”Valitettavasti YAMK koulutusta ei kaikkien työnantajien taholla tunnusteta samalla tavalla kuin muita vastaavan tason korkeakoulu opintoja.”

”Joissakin tehtävissä arvostetaan selvästi yliopiston tutkintoa edelleen enemmän kuin yamkia”

”Työpaikallakin vahvasti olemassa kulttuuri, jonka mukaan yliopiston maisteritutkinto on parempi esihenkilöille.”

6.3.1 Uratyypit uratarinoissa

Uratarinoista on löydettävissä neljä uratyyppeä YAMK-tutkinnon suorittamisen jälkeen. Näitä ovat nousujohteinen työura, uudistuva työura, jatkuva työura sekä epävaka työura. Yhdestäkään vastauksesta ei tule ilmi yrittäjyyden urapolku.

Nousujohteista työuraa eli työura etenee vertikaalisesti ylöspäin.

”Kävin tämän linjan, valmistuin ja sain haaveilemani työpaikan”

”Toimin aiemmin työterveyshoitajana. Paikkakunnaltani aukesi mielenkiintoinen työhyvinvoinninasiantuntijan työtehtävä johon päätin hakea. Laajan hakuprosessin jälkeen sain paikan.”

Uudistuvaa työurassa osa vastaajista on valmistumisen jälkeen saanut ensin sijaisuuksia esihenkilötyöstä ja myöhemmin heidät on vakinaistettu.

”Valmistumisen jälkeen sain osastonhoitajan paikan. Aluksi pari kuukautta sijaisena ja sitten vakituiseana.”

”Syksyllä 2022 siirryin osastonhoitajan sijaisuuteen ja vakituisen oh toimeen 2023 syksyllä.”

Jatkuvan työuran tyyppiä löytyy vastauksista. Työurassa ei ole tapahtunut muutosta valmistumisen jälkeen.

”Samassa työssä ja työtehtävissä jatkan edelleen”

”Työtehtävät tai työpaikka ei ole muuttunut YAMK-opintojen jälkeen.”

Toisaalta epävakaata työuraa on vastauksista nähtävissä. Työpaikka on vaihtunut valmistumisen jälkeen, siihen ollaan tyytyväisiä, mutta työsuhteet ovat määräaikaisia.

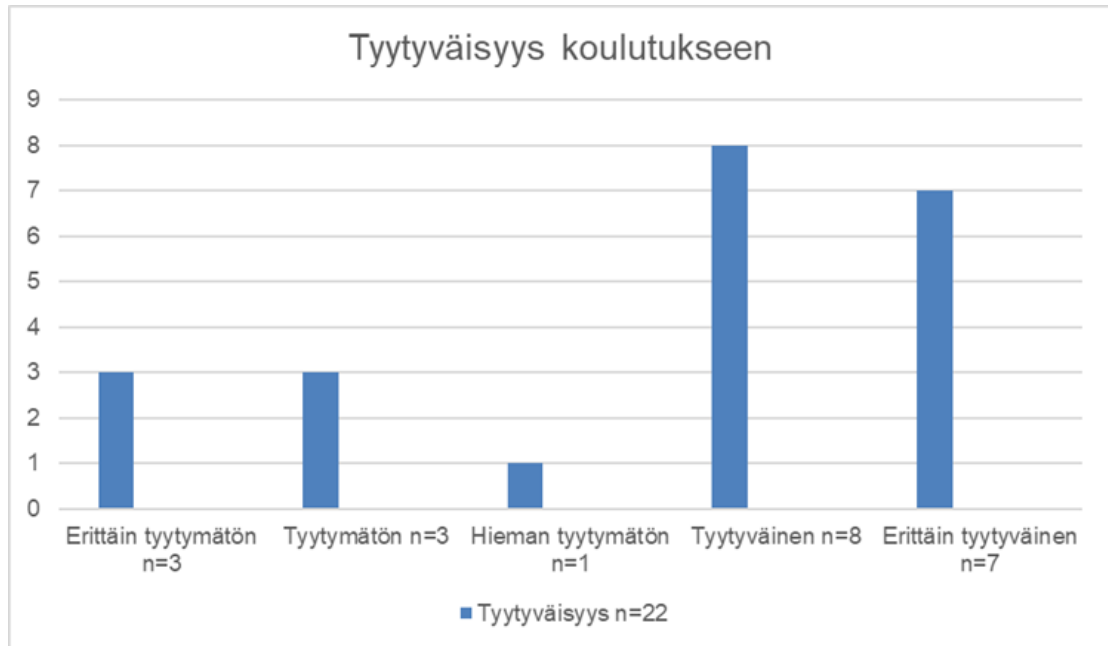
”Aloitin nykyisessä työssäni asiantuntija- ja kehittämistehtävissä. Työsuhteeni on määräaikainen hankerahoituksesta johtuen.”

”Pääsin erilaisiin tutkimushankkeisiin niin projektipäälliköksi, kuin tutkijaksikin. Lisäksi opiskelin ammatilliseksi opettajaksi ja valmistumisen jälkeen sain tehdä opetustyötä. Vakituista työtä en kuitenkaan vielä ole onnistunut saamaan, vaan työni on määräaikaisia työsuhteita toisensa perään ollut.”

6.4 Tyytyväisyys koulutukseen

Kyselyssä kysyttiin tyytyväisyyttä koulutukseen työuran kannalta, Likertin asteikkoa käyttäen: erittäin tyytymätön - erittäin tyytyväinen. Vastajat arvioivat tyytyväisyyttään tällä välillä. Vastajista kolme on erittäin tyytymättömiä koulutukseen. Kolme vastasivat olevansa tyytymättömiä. Yksi vastasi olevansa hieman tyytymätön. Tyytyväisiä koulutukseen on kahdeksan ja erittäin tyytyväisiä on seitsemän.

Kaaviossa 1 on kuvattu tyytyväisyyttä pylväskaavion avulla. Vastausvaihtoehto hieman tyytyväinen oli jäänyt kyselystä pois.

Kaavio 1. Tyytyväisyys koulutukseen

6.4.1 Tyytyväisyys tutkintoon ja koulutuksen merkitys uraan

Taulukossa 4 on kuvattu tyytyväisyyttä määrien ja prosenttien avulla. Yhteensä 66 % vastanneista on tyytyväisiä koulutukseen. Erittäin tyytymättömät ja tyytymättömät kertovat, ettei koulutuksella ole ollut merkitystä työuran kannalta. Pääsääntöisesti heidän työpaikkansa tai työtehtävänsä eivät ole muuttuneet valmistumisen jälkeen. Yksi vastaajista kertoo olevansa tyytymätön koulutukseen, vaikka onkin edennyt urallaan haaveilemaansa työhön.

Tyytyväiset ja erittäin tyytyväiset vastaajat kuvaavat koulutuksen merkitystä uransa kannalta merkittäväksi. Pääsääntöisesti he ovat edenneet urallaan uusiin työtehtäviin tai saaneet lisävastuuta työpaikallaan. Tyytyväisyyteen vaikuttaa myös palkan nousu.

6.5.2. Tyytyväisyys tutkintoon ja uratarinat

Tyytymättömyys tutkintoon näkyy uratarinoissa, jos työtehtävät tai työpaikka ei ole muuttunut valmistumisen jälkeen, eikä ole onnistunut etenemään urallaan.

Osa tutkintoon tyytymättömiä kertoo lähteneensä opiskelemaan maisteriksi yliopistoon.

Tyytyväisiä tutkintoon olevat kuvaavat uratarinoissa, että ovat edenneet urallaan. Työpaikka ja työtehtävät ovat muuttuneet. Osa on saanut lisävastuuta työpaikallaan. Tyytyväiset kuvaavat opintojen YAMK-opintojen olevan tärkeä osa uralla etenemisen kannalta.

	n	Prosentti
Erittäin tyytymätön	3	13%
Tyytymätön	3	13%
Hieman tyytymätön	1	4%
Tyytyväinen	8	36%
Erittäin tyytyväinen	7	30%
yht.	22	100%

Taulukko 4. Tyytyväisyys koulutukseen

7 Johtopäätökset

Tässä opinnäytetyönä tehdyssä tutkimuksessa selvitettiin, minkälaisiin työpaikkoihin ja työtehtäviin Master School Terhy terveyden edistämisen - koulutuksen suorittanut työllistyy ja miten koulutus on edistänyt työuraa?

Tämän opinnäytetyönä tehdyn tutkimuksen perusteella terveyden edistämisen koulutuksesta pääosin siirrytään uusiin työtehtäviin ja työpaikkoihin.

Koulutuksen jälkeen työllistytään muun muassa erilaisiin esihenkilötehtäviin kuten apulaisosastonhoitajan-, osastonhoitajan-, ja palveluesimiehen tehtäviin. Erilaiset asiantuntijatehtävät työllistävät myös, kuten hankekoordinaattorin-, projektisuunnittelijan- ja työhyvinvointiasiantuntijan tehtävät. Myös Ojala & Isopahkala-Bouret (2022) ovat todenneet, että YAMK-tutkinnon suorittamisen jälkeen työmarkkina-asema nousee tyypillisesti suorittavan tason tehtävistä asiantuntijatasolle tai esimiestehtäviin. Lisäkoulutuksen avulla valmistuneet ovat edenneet urallaan hoitotyön opettajaksi ja tutkijaksi. Koulutustason nousulla on useimmissa tapauksissa merkittävä vaikutus palkkaan (Buhr 2009, 37). Tämä on havaittavissa kyselyn vastauksista, joista käy ilmi, että osalla vastaajista tulotaso on noussut.

Ojala (2018) on löytänyt tutkimuksessaan viisi uratyyppeä. Näitä ovat nousujohteinen työura, uudistuva työura, yrittäjyystyöura, jatkuva työura ja epävakaa työura. Tässä opinnäytetyössä uratarinoista löytyi neljä tyypillistä urakehitystä eli nousujohteinen työura, uudistuva työura, jatkuva työura ja epävakaa työura. Yrittäjyystyöuraa ei ollut havaittavissa. Tämä voi johtua siitä, että sotealalla yrittäjyyttä on vähemmän ja tämän hetken taloudellinen tilanne sotealalla on huonoa. Uratarinoiden vastauksista ei tule ilmi, että yksikään vastaaja olisi lähtenyt valmistumisen jälkeen ulkomaille töihin. Niin sanottua aivovuotoa ei ole havaittavissa.

Maisteritasoiset opinnot lisäävät luottamusta omaan osaamiseen (Kristoffersen & Frøysland Ofteda 2023, 100). Vastausten mukaan tämä koulutus on antanut varmuutta hakeutua haastavampiin työtehtäviin ja tutkinto laajentaa työmahdollisuuksia. Monet kokevat, että ilman tätä tutkintoa eivät olisi

nykyisessä työtehtävässään. Valmistuneiden tyytyväisyyteen omaan uraansa vaikuttaa uralla eteneminen ja tulotaso, kuten Isopahkala & Ojala (2019) toteavat tutkimuksessaan. Opinnäytetyön tutkimuksen perusteella Terveyden edistämisen YAMK koulutusohjelmasta valmistuneet opiskelijat ovat tyytyväisiä koulutukseen. Uratarinoiden perusteella suurin osa etenee urallaan. Työpaikka, työtehtävät ja virkanimike on muuttunut yli puolella YAMK-tutkinnon jälkeen. YAMK- tutkinto on toiminut myös ”ponnahduslautana” täysin uudelle urapolulle. Koulutukseen tyytymättömät vastaajat, eivät ole edenneet urallaan eivätkä koe koulutuksella olevan merkitystä uransa kannalta. Jatkotutkintoja on monia ja sisällöt ovat erilaisia. Näin ollen kaikilla jatkotutkinnoilla ei ole samanlainen uskottavuus ja asema työmarkkinoilla. (Isopahkala-Bouret 2015, 1291.) Osa koulutukseen tyytymättömistä on jatkanut kouluttautumistaan etenkin terveystieteiden maisterin opinnoissa.

Opinnäytetyön tutkittavat rajattiin vuosiin 2018–2023 valmistuneisiin. Tämä siksi, jotta tuloksia voitiin verrata tuoreimpiin uraseurantakyselyn tuloksiin. Uraseurantakysely toteutetaan viisi vuotta valmistumisen jälkeen (Vipunen 2025). Valmistumisvuoden avulla oli tarkoitus selvittää, onko sillä yhteyttä työllistymiseen. Uratyypin nousujohteisella työuralla eteneminen tapahtuu vuoden sisällä valmistumisesta (Isopahkala-Bouret & Ojala 2022, 47). Tutkin, työllistykö vuonna 2018 valmistunut todennäköisemmin kuin vuonna 2023 valmistunut. Vastaajista 18 % on vuonna 2023 valmistunut ja he ovat samassa työpaikassa ja työtehtävissä edelleen. Muuten näyttää siltä, että vuosina 2018–2022 4,5 % vastaajista ei ole edennyt urallaan ja ovat tyytymättömiä koulutukseen.

Taustatietona kysyttiin vastaajan ammattinimikettä ennen ja jälkeen valmistumisen. Tämän avulla saatiin konkreettista tietoa ammattinimikkeen muuttumisesta valmistumisen jälkeen. Ammattinimikkeen avulla tarkasteltiin, eteneekö tietty ammattiryhmä urallaan valmistumisen jälkeen vai ei. Vastausmäärien ollessa näin pieniä, opinnäytetyön tulosten perusteella ei voida yleistää, että tietty ammattiryhmä ei etenisi urallaan.

Suurin osa valmistuneista eli 66 % on tyytyväisiä koulutukseen.

Uraseurantakyselyssä (Vipunen 2024a) arvioidaan tyytyväisyyttä tutkintoon.

Vuosilta 2018–2023 vastauksia Turun YAMK:n terveyst- ja hyvinvointialalta on 69. Näistä tyytyväisiä tutkimukseen on ollut 78 %. Näistä erittäin tyytyväisiä on ollut 13 % ja tyytyväisiä 48 %. Melko tyytyväisiä on 17 %. Hieman tyytymättömiä on 13 %. Tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä ei ole vastaajissa ollenkaan.

Molemmissa tutkimuksissa koulutukseen tyytyväisiä on enemmän kuin tyytymättömiä. Erittäin tyytyväisiä kertoi opinnäytetyön tutkimuksessa noin puolet enemmän kuin uraseurantakyselyssä. Erittäin tyytymättömiä ja tyytymättömiä ei uraseurantakyselyssä ole juurikaan. Opinnäytetyön kyselyssä noin 26 % kertoi olevansa joko tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä tutkintoon uran kannalta. Tähän mahdollisesti vaikuttaa vastausten määrä. Tyytymättömiä (4) koulutukseen oli etenkin vuonna 2023 valmistuneet. Tähän mahdollisesti vaikuttaa se, että vastavalmistuneet eivät olet ehtineet edetä urallaan kyselyn vastaus hetkellä.

8 Tuotos

Kyselyn vastausten pohjalta laadittiin materiaalia Turun AMK:n Itslearning opetusalustalle. Materiaali on tarkoitettu Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoille urasuunnittelun tueksi. Tuotos on PowerPoint-esitys, jossa esitellään opinnäytetyön tuloksia. Opiskelijat voivat käydä materiaalia läpi suunnitellessaan uraansa ja pohtiessaan valmistumisen kynnyksellä työmahdollisuuksia. Tuotoksen avulla opiskelijat saavat tietoa, minkälaisiin työtehtäviin tai työpaikkoihin koulutuksesta valmistuneet opiskelijat ovat päätyneet ja minkälaisia jatko-opiskelumahdollisuuksia koulutuksen jälkeen on.

Materiaalin avulla myös toimeksiantaja ja koulun työntekijät halutessaan saavat tietoa, mihin valmistuneet ovat työllistyneet. Tulokset antavat myös arvokasta tietoa jatko-opiskelusta terveyden edistämisen koulutuksen jälkeen.

9 Pohdinta

9.1 Opinnäytetyön toteutus ja onnistuminen

Lähdin tekemään opinnäytetyötä terveyden edistämisen koulutuksesta valmistuneiden näkökulmasta, sillä opiskelen kyseistä koulutusta. Halusin mielenkiinnosta tietää, minkälaisiin työtehtäviin ja työpaikkoihin terveyden edistämisen koulutuksesta valmistuneet ovat päässeet. Lisäksi koin, että tämän opinnäytetyön avulla pääsen tekemään jotain ihan muuta ja hyppäämään pois omalta mukavuusalueelta eli leikkaussaliympäristöstä. En halunnut tehdä opinnäytetyötä omalle työpaikalleni.

Opinnäytetyön avulla pystyn tuottamaan konkreettista tietoa opiskelijakollegoille ja auttamaan heitä urasuunnittelussa. Tärkeää on myös tuoda tietoa koululle heiltä valmistuneiden alumnien uratarinoista. Miten juuri terveyden edistämisen koulutuksesta valmistuneet ovat työllistyneet ja miten he kokevat koulutuksen merkityksen uran kannalta. Ehkä tulosten avulla koulutusta tai tiettyjen opintojen sisältöä voidaan jossain määrin uudistaa tai päivittää.

Pohdin, että voisiko pakollinen harjoittelu lisätä opiskelijoiden työllistymistä valmistumisen jälkeen? Harjoittelusta voisi saada niin sanotusti jalkaa oven väliin, joka edistäisi uralla etenemisen. Lisäksi harjoittelusta saisi työkokemusta, jota monilta vastavalmistuneilta puuttuu. Kyselyyn vastaajista osa kokee, että työnantajat vaativat työkokemusta ja sote-alalla jo sisällä olevat henkilöt pystyvät vaihtamaan joustavasti työpaikkaa eikä uusille uskalleta antaa näyttömahdollisuuksia. Jatkotutkimusehdotuksena sanoisin, miten YAMK-tutkinnon tietoisuutta voidaan parantaa etenkin työnantajan näkökulmasta.

Kysely lähetettiin 234 alumnille. Vastauksia saatiin 23, joista yksi hylättiin. 22 vastausta analysoitiin. Vastaukset uratarinoiden kohdalla oli muutamasta sanasta hieman pidempiin. Pohdin, että ehkä haastattelulla olisi voinut saada syvempää tietoa ja vielä enemmän tarinallista kerrontaa. Lisäksi pohdin, jos

haastattelun avulla saanut alumnin esiintymään omalla nimellä ja kuvalla, josta olisi voinut tehdä mainoksen tai artikkelin koulun nettisivulle.

Tuotos onnistui mielestäni hyvin. Materiaali on tiivis ja napakka. Materiaalin läpikäymiseen ei mene kovin kauaa aikaa, joten opiskelijat jaksavat lukea sen läpi ja sisäistää tiedon. Yhteistyö toimeksiantajan ja muiden samasta aiheesta tekevien kanssa sujui läpi opinnäytetyöprosessin luontevasti. Säännölliset tapaamiset ryhmän kanssa toi tärkeän tuen ja tapaamisista sai motivaatiota ja vinkkejä oman työn edistämiseen.

9.2 Eettisyys ja luotettavuus

Eurooppalaisen tutkimuseettisen ohjeistuksen mukaan hyvän tieteellisen käytännön peruseriaatteita ovat luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2024). Eettisyys ja luotettavuus on huomioitu läpi opinnäytetyöprosessin. Viestintä toimeksiantajan, opettajan sekä muiden opinnäytetyötä tekevien kanssa on ollut avointa ja läpinäkyvää. Hyvän tieteellisen käytännön mukaan opinnäytetyössä on käytetty lähteitä oikein ja viitattu asianmukaisesti aiempiin tutkimuksiin. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2024).

Suunnitelmavaiheessa opinnäytetyön ohjaaja sekä toimeksiantaja ovat hyväksyneet opinnäytetyön suunnitelman. Työ on edennyt suunnitelman mukaan. Toimeksiantajan ja opinnäytetyöntekijän välille on tehty opinnäytetyösopimus. Lisäksi sopimusta on täydennetty lisäsopimuksella, jossa kyselyn vastaukset on siirretty koululle koulutusvastaavan haltuun. Ennen vastausten siirtoa vastauksista poistettiin epäsuorat henkilötunnisteet.

Tutkimustiedotteessa (Liite 1) kerrottiin tutkimuksesta sekä annettiin opinnäytetyöstä vastaavan yhteystiedot mahdollisia lisäkysymyksiä varten. Kysely (Liite 2) laadittiin webropol -työkalun avulla. Kutsu kyselyyn lähetettiin koulun kautta sähköpostitse, joten vastaajien henkilötiedot eivät välittyneet tekijälle. Kyselyssä ei pyydetty suoria henkilötietoja. Sähköpostissa lähetettiin kuitenkin tietosuojaseloste mahdollisia epäsuoria henkilötietoja varten.

Kyselyssä pyydettiin suostumus vastaajalta osallistua opinnäytetyön tutkimukseen sekä lupaa tietojen siirtoon koululle myöhempiä mahdollisia opinnäytetöitä varten. Yksi vastaaja ei antanut suostumusta osallistua tutkimukseen, joten hänen vastauksensa jätettiin huomioimatta. Kysyttäessä tyytyväisyyttä koulutukseen vastausvaihtoehto tyytyväinen oli vastausvaihtoehtoissa kaksi kertaa. Tämä vähentää vastausten tulkinnan luotettavuutta.

Tutkimusmenetelmien luotettavuutta metodikirjallisuudessa käsitellään validiteetin ja reliabiliteetin avulla. Käsitteet soveltuvat paremmin määrällisen tutkimuksen piiriin. Validiteetilla tarkoitetaan sitä, että tutkimuksessa on tutkittu juuri sitä mitä pitikin. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimustulosten toistettavuutta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 160.) Opinnäytetyön tutkimus on toteutettu puolueettomasti ja luotettavasti. Kysely toteutettiin anonyymina. Vastaukset tulkittiin ilman ennakkoluuloja ja kyselyn avulla saatiin vastaukset tutkimuskysymyksiin. Tämä lisää tutkimuksen luotettavuutta ja validiteettia.

Lähteet

Ahonen, P. & Rouhelo, A. 2020. Ylemmästä ammattikorkeakoulututkinnosta osaamista ja uusia urapolkuja. Talk-verkkolehti. Viitattu 29.3.2024.

<https://talk.turkuamk.fi/puheenvuoroja/ylemmasta-ammattikorkeakoulututkinnosta-osaamista-ja-uusia-urapolkuja/>

Ammattikorkeakouluun 2024. Opiskelu. Viitattu 10.5.2024.

<https://www.ammattikorkeakouluun.fi/opiskelu/>

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932. Viitattu 4.5.2024.

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140932#L3P11a>

Ammattikorkeakouluopinnot 2024. Sosiaali- ja terveysala, terveyden edistäminen, ylemmät amk-tutkinnot. Viitattu 25.5.2024.

<https://www.ammattikorkeakouluopinnot.fi/koulutushaku/ylemmat-amk-tutkinnot-sosiaali-ja-terveysala/a225-c61?q=Terveyden%20edist%C3%A4minen>

Buhr, K. 2009. Wages and Educational Credentials for Canadian Nurses: An Empirical Analysis. Viitattu 13.3.2025.

<https://www.proquest.com/docview/218716811?parentSessionId=c8FUlrxVOck7NPV3PIdzP9J8dM6xwb1seyHevBFgZUo%3D&accountid=14446&sourcetype=Scholarly%20Journals>

Böckerman, P.; Haapanen, M. & Jepsen, C. 2019. Back to school: Labor-market returns to higher vocational schooling. Labour Economics. Vol. 61.

Viitattu 7.3.2025.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0927537119300843?via%3Dihub>

Elo, S.; Kajula, O.; Kääriäinen, M. & Tohmola, A. 2022. Laadullisen sisällönanalyysin vaiheet ja eteneminen. Hoitotiede. Vol. 32, No 4, 215-225.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino. E-kirja. Ellibs. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 11.5.2024.

Euroopan unioni 2024a. Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF). Viitattu 4.5.2024. <https://europass.europa.eu/fi/europass-tyokalut/eurooppalainen-tutkintojen-viitekehys>

Euroopan unioni 2024b. Kahdeksan EQF-tason kuvaus. Viitattu 4.5.2024. <https://europass.europa.eu/fi/description-eight-eqf-levels>

Fossey, E.; Harvey, C.; Mcdermott, F. & Davidson, L. 2002. Understanding and Evaluating Qualitative Research. Australian & New Zealand Journal of Psychiatry. Vol. 36, No 6, 717-732.

Helander, M.; Roos, M. & Suominen, T. 2019. Nuorten sairaanhoitajien näkemyksiä ammatista lähtemisestä. Hoitotiede. Vol. 31, No 3, 180–190.

Hovi, T.; Tervonen, M. & Latvala-White, H. 2021. Muuttuva ulkosuomalaisuus. Viitattu 11.5.2024.

https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/181268/Raportit_3_www.pdf?sequence=4

Isopahkala-Bouret, U. 2015. 'It's considered a second class thing.' The differences in status between traditional and newly established higher education credentials. Studies in Higher Education. Vol. 40, No 7, 1291–1306.

Isopahkala-Bouret, U. & Ojala, K. 2021. 'You can be taken more seriously': Finnish business graduates' perceptions of the employability and social prestige of their degrees. Viitattu 10.5.2024.

<https://doi.org/10.1080/0309877X.2022.2130196>

Juuti, M. 2020. Tilastokeskus. Sairaanhoitajien maastamuutto kasvussa ennen koronaa – muuttaneiden vuosittaiset määrät silti melko pieniä. Viitattu 7.2.2025.

<https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2020/sairaanhoitajien-maastamuutto-kasvussa-ennen-koronaa-muuttaneiden-vuosittaiset-maarat-silti-melko-pienia>

Kallinen, T. & Kinnunen, T. 2021. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja.

Tampere. Viitattu 30.3.2024. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>

Khanfar, N.; Swaidan, Z. & Mujtaba, B. 2009. A Study In Relationship Orientation And Prioritization Of Alumni Association Preferences With College Seniors In Higher Education. Contemporary Issues In Education Research. Vol. 2. Nro 3. 15-22. Viitattu 14.12.2024.

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1056939.pdf>

Kinos, S. 2020. Sosionomit (ylempi AMK) muuttuvilla työmarkkinoilla. Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen työelämään, osaaminen ja toimintaympäristön haasteet. Viitattu 29.3.2024.

<https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/149243/AnnalesC492Kinos.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kettunen, H.; Pulkkinen, S. & Saari, J. 2013. Ammattikorkeakoulujen aikuisopiskelijat. Otus. Viitattu 11.3.2025.

<https://docs.google.com/file/d/0Bwmvs3pV4wGtbXlrcFIOY09FWFE/edit?resourcekey=0-FLsIANUUwbOsnXXhEMpoWw>

Kristoffersen, M. & Oftedal, B.F. 2023. Epistemic discourses concerning the competence developed in a norwegian master's degree program in health science. Adv in Health Sci Educ 29, 89–106. Viitattu 10.5.2024.

<https://doi.org/10.1007/s10459-023-10253-8>

Marttila, L. 2015. Ura kerronnallisena työnä – ammattikorkeakoulun opettajat kertojina. Viitattu 11.5.2024.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/97123/978-951-44-9809-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

O'Callaghan, C.; Sandars, J.; Brown, J. & Sherratt, C. 2024. The Value of Master's Degree Programmes in Health Professions Education: A Scoping Review. Clinical teacher, 1-10. Viitattu 10.5.2024. <https://doi.org/10.1111/tct.13758>

Ojala, K. 2017. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot työmarkkinoilla ja korkeakoulujärjestelmässä. Turun Yliopisto. Viitattu 29.3.2024.

<https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/134665/AnnalesC437Ojala.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Ojala, K. 2018. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (YAMK) suorittaneiden urat työmarkkinoilla. Viitattu 14.12.2024.

<https://oma.tsr.fi/api/projects/b4494139-c5bd-4d54-a703-27376ef93bee/attachment/eb7f8d2c-cd1f-458a-b1e0-9cfbedfd8a6f>

Ojala, K. 2019. YAMK-tutkinnon suorittaneiden urakokemukset ja tyytyväisyys uralla etenemiseen – palkka määrittää tyytyväisyyttä uraan. Viitattu 12.3.2025.

<https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/87126/46058?acceptCookies=1>

Ojala, K.; Isopahkala-Bouret, U. & Varhelahti, M. 2021. Adult graduates' employability and mid-career trajectories after graduation with Finnish UAS Master's degree. Viitattu 29.3.2024.

<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/13639080.2021.1875125?needAccess=true>

Ojala, K. & Isopahkala-Bouret, U. 2022. Ura on jonkinlainen menestyksen mitta – YAMK-tutkinnon suorittaneiden uratoiveiden ja urapolkujen rakentaminen erilaisten uratyypin viitekehyksessä. Viitattu 29.3.2024.

<https://journal.fi/akakk/article/view/115641/69023?acceptCookies=1>

Opetushallitus n.d. Tutkintojen viitekehykset. Viitattu 19.11.2024.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tutkintojen-viitekehykset>

Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d.a. Ammattikorkeakoulut Suomessa. Viitattu 10.5.2024. <https://okm.fi/ammattikorkeakoulut>

Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d.b. Korkeakoulujen ja tiedelaitosten ohjaus, rahoitus ja sopimukset. Viitattu 10.5.2024. <https://okm.fi/ohjaus-rahoitus-ja-sopimukset>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2018. Eurooppalaista korkeakoulutusyhteistyötä tehostetaan opiskelijoiden ja korkeakoulujen hyödyksi. Viitattu 4.2.2025.

<https://okm.fi/-/eurooppalaista-korkeakoulutusyhteistyota-tehostetaan-opiskelijoiden-ja-korkeakoulujen-hyodyksi>

Sahlberg, R. 2021. ”Yliopisto on tieteellinen, ammattikorkeakoulu keskittyy käytäntöön. Amen.” Pro Gradu. Turun Yliopisto. Viitattu 18.3.2025.

https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/151261/Sahlberg_Rea_opinnayte.pdf

Tenkanen, T. 2018. Onko aivovuoto Suomelle jo ongelma? Viitattu 4.2.2025.

<https://akava.fi/akavalainen/onko-aivovuoto-suomelle-jo-ongelma/>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Turku: Turun ammattikorkeakoulu 2024a. Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 28.3.2024. <https://www.turkuamk.fi/fi/turun-amk/tutu/esittely/>

Turku: Turun ammattikorkeakoulu 2024b. Sosiaali- ja terveysalan ylempi AMK-tutkinto, terveyden edistäminen. Viitattu 4.5.2024.

<https://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/tutkinnot/terveysalan-ylempi-amk-tutkinto-terveyden-edistami/>

Turku: Turun ammattikorkeakoulu 2025. Master School. Viitattu 12.3.2025.

<https://www.turkuamk.fi/koulutus/master-school/>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2024. Hyvä tieteellinen käytäntö. Viitattu

17.2.2025. <https://tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanto-htk>

Työvoimabarometri 2024. Koko maan tilanne. Viitattu 4.5.2024.

<https://www.tyovoimabarometri.fi/>

Töissä.fi n.d. Sairaanhoidaja (ylempi AMK): Mihin valmistuneet ovat sijoittuneet?

Viitattu 14.2.2025. [https://toissa.fi/fi_FI/sijoittuminen-](https://toissa.fi/fi_FI/sijoittuminen-tyoelamaan/show/sairaanhoidaja-ylempi-amk)

[tyoelamaan/show/sairaanhoidaja-ylempi-amk](https://toissa.fi/fi_FI/sijoittuminen-tyoelamaan/show/sairaanhoidaja-ylempi-amk)

Vellonen, M.; Soini, S. & Forma, L. 2023. Hoitajien työurien jatkamista edistävät ja estävät tekijät eläkeiässä. Viitattu 29.3.2024. <https://journal.laurea.fi/hoitajien-tyourien-jatkamista-edistavat-ja-estavat-tekijat-elakeiassa/#f91be330>

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Viitattu 11.3.2025. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf

Vipunen 2021. Ammattikorkeakouluissa suoritettut tutkinnot. Viitattu 9.3.2025. https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulujen%20tutkinnot%20-%20vuosi.xlsb

Vipunen 2024a. Ammattikorkeakouluissa suoritettut tutkinnot. Viitattu 29.3.2024. https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulujen%20tutkinnot%20-%20amk.xlsb

Vipunen 2024b. Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden työllistyminen ammattiluokituksen mukaan. Viitattu 6.2.2024. https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulusta%20valmistuneiden%20laadullinen%20ty%C3%B6llistyminen%20-%20tutkintolaji.xlsb

Vuorinen-Lampila, P. 2018. Korkeakoulutuksen eriytyvät työelämätulokset. Viitattu 29.3.2024. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/59547>

Wrange, K.; Tiainen, A-I. & Talkkari A. Ylemmän AMK-tutkinnon vaikutus urakehitykseen ja palkkaukseen. Viitattu 10.3.2025. <https://uasjournal.fi/tutkimus-innovaatiot/ylemman-amk-tutkinnon-vaikutus-urakehitykseen-ja-palkkaukseen/>

Zabolotnov, V.; Khitrich, O.; Antonov, O. & Stanciak, J. 2018. Role and Place of Nurses with Master's Degree in Practical Healthcare and Medical Education. Viitattu 13.3.2025. <https://www.proquest.com/docview/2703528144?sourcetype=Scholarly%20Journals>

**TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
MASTER-tutkinnot /Terhy****KYSELYN SAATEKIRJE**

Opinnäytetyön nimi: Alumnien uratarinat Terveiden edistäminen
31.5.2024

Päiväys

Hyvä vastaaja

Kohteliaimmin pyydän Sinua vastaamaan liitteenä olevaan kyselyyn, jonka tavoitteena on lisätä opiskelijoiden tietoutta YAMK-tutkinnon terveyden edistämisen koulutuksen jälkeistä työurasta. Tavoite on myös ymmärtää, minkälainen merkitys YAMK-tutkinnolla on sosiiali- ja terveysalalla työskentelevän urakehityksessä. Tarkoituksena on selvittää YAMK-koulutuksen jälkeisiä uramahdollisuuksia ja työllistymistä alumneilta, jotka ovat valmistuneet terveyden edistämisen koulutusohjelmasta. Tämä aineiston keruu liittyy itsenäisenä osana Turun ammattikorkeakoulun tutkimuksena toteutettavaan opinnäytetyöhön. Lupa aineiston keruuseen on saatu koulutusvastaavalta, Anne Rouhelolta 31.5.2024.

Sinun vastauksesi ovat arvokasta tietoa opinnäytetyön tutkimusta varten. Vastaaminen on luonnollisesti vapaaehtoista, ja sinulla on täysi oikeus keskeyttää osallistuminen tutkimukseen milloin tahansa seuraamuksitta ja syytä ilmoittamatta. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 10 minuuttia. Tutkimuksen tekijä huolehtii aineiston tietoturvalisistä säilyttämisestä, ja pääsy aineistoon on ainoastaan hänellä. Tutkimuksen valmistuttua aineisto, johon on saatu lupa, säilytetään koulun toimesta vuoteen 2026 asti. Kyselyn tulokset tullaan raportoimaan niin, ettei yksittäinen vastaaja ole tunnistettavissa tuloksista. Ole ystävällinen ja vastaa kyselyyn 31.8.2024 mennessä.

Tämä kysely liittyy osana Turun ammattikorkeakoulussa suorittamaani ylempään ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvaan opinnäytteeseen. Opinnäytetyöni ohjaaja on Tuuli Lahti Turun amk/Terveys ja hyvinvointi.

Liitteenä tietosuojaseloste, jossa on tarkemmat tiedot henkilöi etojesi käsittelystä.

Vastaa mielelläni mahdollisiin lisäkysymyksiin.

Vastauksistasi kiittäen

Tiina Juntunen
Sairaanhoitaja yamk-opiskelija
tiina.juntunen@edu.turkuamk.fi

Terveysten edistäminen YAMK alumnien uratarinat- kysely

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää terveyden edistämisen koulutuksesta valmistuneiden alumnien uratarinoita. Kysely lähetetään Turun ammattikorkeakoulusta terveyden edistämisen koulutuksesta valmistuneille alumnelle. Kysely on osa ylempään ammattikorkeakoulun tutkimuksena tehtävää opinnäytetyötä. Vastaukset käsitellään anonyymisti eli vastaajaa ei voida tunnistaa. Vastauksia käsitellään tietosuojalain (1060/2018) mukaisesti.

Vastausaika on 12.8.-31.8.2024. Kyselyyn vastaamisen voi jättää kesken ja palata myöhemmin vastausajan puitteissa.

Tämän lomakkeen vastauksia halutaan hyödyntää mahdollisia tulevia Turun AMK:n opinnäytetöitä varten ajalla 2024–2026. Pyydän tutkimuksen lopussa suostumuksen tähän.

Mikäli sinulle herää kysyttävää kyselystä, voit ottaa yhteyttä: tiina.juntunen@edu.turkuamk.fi

Kiitos vastauksestasi!

1. Suostun osallistua opinnäytetyön tutkimukseen *

- Kyllä
 Ei

2. Valmistumisvuosi YAMK:sta? *

---

3. Mikä oli ammatti-, tehtävä- tai virkanimikkeesi lähtiessäsi YAMK-koulutukseen? *

---

4. Mikä on ammatti-, tehtävä- tai virkanimikkeesi nyt? *

---

5. Minkälainen merkitys terveyden edistämisen YAMK-opinnoilla on ollut työuraasi ajatellen?

---

6. Kerro tässä uratarinasi.

Voit kertoa esimerkiksi minkälaisissa työtehtävissä olit ennen YAMK-opintoja?

Miten olet työllistynyt valmistumisen jälkeen?

Onko työtehtävät tai työpaikka muuttuneet opintojen jälkeen? Miten?

Miten koulutus vastasi työelämän tarpeisiin? Oletko jatkokouluttautunut?

---

7. Miten tyytyväinen kokonaisuudessaan olet suorittamaasi tutkintoon työurasi kannalta?

- Erittäin tyytymätön
- ~~Tyytymätön~~
- Hieman tyytymätön
- Tyytyväinen
- ~~Tyytyväinen~~
- Erittäin tyytyväinen

8. Annan suostumuksen aineiston jatkokäyttöön mahdollisia myöhempiä opinnäytetöitä varten? Aineiston jatkokäytön tarkempi käyttö on kuvattu tietosuojailmoituksessa. Ennen aineiston siirtoa varmistetaan, ettei aineistot sisällä suoria tai epäsuoria henkilötietoja. *

- Kyllä
- Ei